

Szerkesztői útmutató

Formabontó, ha úgy tetszik szokatlan könyvet tart kezében az Olvasó.

Visszaemlékezést? Naplót? Levéltári dokumentumok hiteles másolatát? Száraz tényanyagot vagy olykor lírai önmarcangoló számadást? Netán a megyeszékhelynek mintegy félévszázadnyi időtartamra négy polgármestert adó helytörténeti vonatkozású családi almanachját? Fontos vagy jelentéktelen dolgok kronológiai egymás utániságát?

Esetleg a frontot járt katona hiteles beszámolójával üzen az utóknak, hogy Trianon akkor is, és most is közös üvegburánk, amely meghatároz, behatárol, és a bura alatt saját magunk áporodott levegőjében fulladozunk? Hogy nemzeti kérdéseink és identitásunk máig is megpocsékolt tabutéma, miközben volt/van döntéshozói vezetés, amely az öncsonkításokból sportot űz?

Nyíregyháza, Nagykanizsa. Andrásy út, börtön. Délvidék, Felvidék. Erdély, Kárpátalja. Barátság, álnokság. Kitartás, következetesség. Hűség, hűtlenség. Elvbarátság, megalkuvás. Hitler, Horthy. Rákóczi, Széchenyi. Zsidó, zsidókérdés. 1945, 1956. Ismerősök, ismeretlenek. Hősök, árulók. Nagy Imre, Kádár János. Glasznoszty, remény. Születés, élet. Hit, ateizmus. Múlt, jövő. Ősök, utódok. A témafelvetések napestig sorolhatók. A fel nem soroltakkal együtt mind benne vannak e könyvben, s ami összefogja őket: **egy emberi élet.**

Amely 1989. november 4-én megszakad, anélkül, hogy tartósan kigyulladt volna a fény az alagútban. De a magányszülte kételyek és jóslások húsz év távlatából is telibe találnak.

Műfaját tekintve e vaskos kötet nem elbeszélés, hanem a családhoz írt igen terjedelmes visszaemlékezés, az: **„Így láttam... Így emlékezem... Ez a véleményem...”** Kiegészítve az íróasztal fiókjából előkerült levelezésekkel, dokumentumokkal, célzottan megkeresett levéltári anyagokkal. Amelyből nemcsak AZ ismerhető meg, aki írta, akiről szól, hanem a KOR — amelyben íródott. Mindezek tükrében ez a könyv már nemcsak személyes történelem, hanem egy ember egyéni sors történetén keresztül kordokumentum. Abból a korból, amely még nincs olyan messze, hogy ne legyen róla fogalma a középkorúnak, de már messze ahhoz, hogy az unoka is tudjon róla.

Ez a könyv egy megélt élet tanúbizonysága. A XX. Század lenyomata, a maga valóságában.

És egyben egy villa története is: a **Sóstói út 53-é.** Egy házé, amelynek sorsa összefonódott a benne élt lakóival. Aki 1911-ben ide született, egy időben a villa építésével, és itt a villában halt meg 1989-ben. Úgy, ahogyan élt: magányosan, egyedül. Négy nap múlva találták meg a gyermekei.

Egész életében nem lakott és élt máshol, kivéve azt a fél évet, amikor 1944. augusztusában a legfelsőbb vezetés az ország másik végébe irányította, és ahol érte a rendszerváltás. No és mikor a szabadságában korlátozták, és a börtönbe került. Hogy egyáltalán itt élhette le életét, hisz a villa átélte a történelem viharát meg az államosítást, az lehetne maga a csoda. De akiről szó van, az Istenhívó és így ez számára csak egyszerűen a Gondviselés.

A Sóstói út 53. elhagyatottságával, egyéni sors történetével – a benne élő ember személyes történelmével – üzen az utókorak. Arra utal, hogy az elvhűség- ragaszkodni meggyőződésünkhöz, saját értékrendszerünkhöz – a mai divatos kifejezéssel élve nem a legjobb marketingstratégia. Nemcsak anyagilag nem hoz az asztalra, hanem még az erkölcsi elismerés is elmarad.

A Sóstói út 53. helyszíne: Nyíregyháza. A Nyírség városa, „**amely bölcsője és sírja**” egy olyan valakinek, aki a huszadik századi Európában legnagyobb értéknek magyarságát és az elveihez történő maradéktalan ragaszkodását tartotta.

Nem nagy luxus ez önmagával, környezetével, családjával szemben?

Értékeli mindent az utókor? Megannyi kérdés, megannyi kétely, s a mai kor értékrendszerét nézve nemigen kap rá igenlő választ az ember.

Vagy mégis?

A Sóstói út 53. személyes történelme, koronatanúja, az, akiről e könyv szól, s akinek élete összefonódik a házzal: Dr. Balla István.

Az Édesapám.

Az Édesapánk.

E nem csekély munka, amellyel elkészült e forma, s amit most kezében tart Ön, kedves Olvasó, az Ő emlékének szól. Kérem, tisztelje meg azzal, hogy mikor ideje engedi vele tart, és ha olykor egy kicsit sok, félreteszi. Olyan helyre, ahonnan újra előveheti. Mint ahogy Ő is tette életének utolsó hat évében hűséges társával, az öreg írógéppel és gondolati partnerével, az üres lapokkal. S amely szimbiózist csak a földi lét megszűnése szakított meg.

Sic erat in fatis. Ahogy Ő mondta.

Dr. Kollárné **Balla Anna**